

Fiskeridirektoratet

Deres ref.

Vår ref.
2024/600

Saksbehandler
Synnøve Liabø, 959 27 850

Dato
28.10.2024

Innspill til regulering av fisket etter torsk nord for 62° N i 2025

Landsstyret i Norges Fiskarlag har behandlet ovennevnte sak 25. oktober d.å. og fattet følgende vedtak:

«Norges Fiskarlag finner det utfordrende å gi endelige innspill til neste års reguleringer siden sentrale rammevilkår som blant annet kvotestørrelser, kvotebytter, farvannsadgang og avvikling av inneværende års fiskeri foreløpig er uavklart. Fiskarlaget har også anmodet myndighetene om å innføre midlertidige driftsordninger i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N som følge av den biologiske lavkonjunkturen næringen står ovenfor i hvitfisksektoren de neste årene. Dersom slike driftsordninger innføres, tar Fiskarlaget forbehold om at det kan bli nødvendig å komme tilbake med justerte reguleringsforslag i aktuelle flåtegrupper på et senere tidspunkt. Fiskarlaget vil derfor eventuelt supplere innspillene til reguleringer når rammevilkårene er nærmere avklart.

Norges Fiskarlag viser til den felles russisk-norske arbeidsgruppen for arktiske fiskeri, *Joint Russian-Norwegian working group on Arctic Fisheries (JRN-AFWG)*, som har levert kvoteråd for nordøstarktisk torsk fra og med 2023. 54. sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon gjennomføres i uke 43, og Fiskarlaget legger i innspillet til grunn at partene fastsetter en totalkvote på 311 587 tonn nordøstarktisk torsk for 2025 i tråd med anbefalingen fra JRN-AFWG. Fiskarlaget forutsetter at fratrekk for å dekke inn avtaler med andre land settes omtrent forholdsmessig som tidligere. Den norske kvoten vil med dette utgjøre om lag 150 000 tonn i 2025, og det vil si det laveste kvotenivået på torsk nord for 62° N siden torskekrisen tidlig på nittitallet.

Norges Fiskarlag viser til at ressurssituasjonen over flere år har utviklet seg negativt for mange sentrale fiskebestander både i Norskehavet og Barentshavet. Fiskerieringen er kjent med betydelige biologiske variasjoner i perioder, og er vant til å tilpasse driften og investeringene i tråd med ressurssituasjonen. Fiskarlaget er likevel av den oppfatningen at situasjonen nå er prekær. Deler av næringen har svært få alternativer og lite handlingsrom til å tilpasse driften innenfor gjeldende regelverk og disponible kvoter de nærmeste årene. Hvis kvoteanbefalingen fra havforskerne følges, vil torskekvoten være redusert med hele 64 prosent siden 2021.

Norges Fiskarlag viser til at noen kystsamfunn er hardere rammet av kvotenedgangen enn andre, men vi understreker at dette er en krise som rammer hele kysten, både små og store aktører. Fiskarlaget mener at tiltak for å dempe effektene av en slik krise ikke er spesialordninger til utvalgte grupper eller deler av landet. Dersom det i denne situasjonen tildeles øremerkede kvantum til spesielle formål (ekstrakvoteordninger), går dette på bekostning av andre deler av fiskerieringen. Slike tiltak er konkurransevridende for hele næringen, og er også og i strid med et overordnet ønske om at råstoff skal omsettes på like vilkår i et åpent marked. Fiskeri- og sjømatnæringen er i dag en subsidiefri næring, og Fiskarlaget fraråder bruk av indirekte subsidier ved å innføre kvoteordninger som favoriserer enkeltregioner, -kommuner, -bedrifter eller -flåtegrupper, selv nå når krisen rammer. Fiskarlaget henviser også til tidligere forsøk med kvoteordninger øremerket sjømatindustrien i enkeltregioner uten at dette har gitt ønskede effekter med hensyn til økt bearbeidingsgrad/sysselsetting og verdiskaping.

Norges Fiskarlag viser til alvoret i situasjonen og konstaterer at det haster med å innføre midlertidige nøytrale, effektive og gode regulatoriske tiltak for å motvirke konkurser, permitteringer og oppsigelser i fiskerieringen framover. Vi innser at tiltakene må tilpasses tidsfaktoren og ressurssituasjonen i fiskeriforvaltningen, og at de derfor bør innrettes på en måte som både er enkel å iverksette og å følge opp i praksis. De midlertidige tiltakene skal ivareta lønnsomheten i flåten, legge til rette for et rasjonelt fiske og samtidig ivareta industriens behov for råstofftilførsel. Fiskarlaget anmoder myndighetene om å innføre reguleringstiltak som legger til rette for mest mulig verdiskaping av alle tilgjengelige kvoter i hvitfisksektoren.

Avsetninger som tas fra toppen av nasjonal kvote

Norges Fiskarlag mener myndighetene ved fastsettelse av neste års regulering må foreta en meget kritisk gjennomgang av avsetninger som tas fra toppen av

nasjonale kvoter. Andelen av nasjonal torskekvote som går til avsetninger fra toppen har økt de siste årene i takt med at nasjonal kvote er redusert.

Helt konkret mener Fiskarlaget at det er grunnlag for å stille kritiske spørsmål til hvorvidt avsetningen til rekreasjons- og ungdomsfiske bør videreføres på dagens nivå siden fiskerincæringen nå må redusere aktiviteten dramatisk de neste årene. Den varslede innstramming av regelverket i turistfiske er helt nødvendig, og Fiskarlaget mener at innstrammingen bør gi grunnlag for at størrelsen på avsetningen til formålet halveres.

Det har vært lav utnyttelsesgrad på kvotebonusen til levendelagring de siste årene, og vi mener denne avsetningen bør reduseres fra dagens nivå på 2 000 tonn til i størrelsesorden 750 – 1 000 tonn for 2025. Oppstarten på ordningen bør settes til 1. februar, og eventuelle gjenstående kvantum kan refordelles til fartøygruppene etter etablerte fordelingsnøkler etter 1. september.

Norges Fiskarlag legger til grunn at kvotene fordeles mellom fartøygruppene i henhold til Stortingets ulike vedtak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 7 (2023–2024) *Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling*, jf. Innstilling 264 S (2023–2024). Norges Fiskarlag påpeker at dette er en fordeling som ikke er i tråd med Fiskarlagets landsmøtevedtak.

Innføring av midlertidig driftsordning for flere fartøygrupper

Norges Fiskarlag anbefaler sterkt at myndighetene innfører en midlertidig driftsordning for flere fartøygrupper med virkning fra årsskiftet. Den foreslåtte midlertidige driftsordningen bygger på prinsippene og de praktiske løsningene utviklet for dagens gjeldende samfiskeordning i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N for fartøy i lukket gruppe kyst under 11 meter hjemmelslengde. Denne samfiskeordningen har eksistert i 15 år, og er dermed vel etablert og innarbeidet hos forvaltningen, fiskesalgslagene og næringen.

Den midlertidige driftsordningen er et ekstraordinært tiltak som tilsvar på en meget krevende situasjon for næringen, og bør ha en varslet sluttdato. Fiskarlaget mener at detaljene i innretningen på en midlertidig driftsordning bør gis varighet på ett år av gangen, men med en planleggingshorisont på tre år som følge av at torskekvoten nord for 62° N forventes å ligge på et historisk lavt nivå i flere år framover. For å ivareta behovet for stabilitet og forutsigbarhet i ressursfordelingen, må ordningen gjelde for fartøy innenfor de enkelte reguleringsgruppene.

Fiskarlaget anbefaler enkle og forutsigbare ordninger der to fartøy kan fiske hele eller deler av kvoten(e) som er tildelt et annet fartøy, men med noe ulik innretning i havfiskeflåten og kystfiskeflåten. Vi mener at vilkårene for å delta i en midlertidig driftsordning må høres i forbindelse med reguleringsmøtet i november 2024, og at ordningen må være operativ fra 1. januar 2025. En slik midlertidig kapasitetstilpasning i fiskeflåten vil legge til rette for at de aktive fartøyene har et driftsgrunnlag som muliggjør fiske utenom hovedsesong, og dermed også bidrar til å sikre råstofftilgangen til industrien i større deler av året.

Regulering i havfiskeflåten

Norges Fiskarlag tilrår at gruppekvoteene fordeles som garanterte kvoter uten overregulering for konvensjonelle havfiskefartøy og for fartøy i torsketrål- og seitrålgruppen.

Norges Fiskarlag foreslår at den midlertidige driftsordningen omfatter fiske etter artene torsk, hyse, sei og blåkveite nord for 62° N i havfiskeflåten. Det bør stilles vilkår om at uttatt fartøy må legges inaktiv hele driftsåret. Fiskarlaget mener at det imidlertid bør være mulig å søke om dispensasjon fra dette vilkåret slik at fartøyet kan benyttes til andre gjøremål enn å delta i fiskeriaktivitet. Fartøy som har startet fiske i et kalenderår kan ikke melde seg på før påfølgende kalenderår. Påmelding er bindende for ett år om gangen. Utskiftningstillatelser kan delta i ordningen. Det aktive fartøyet i ordningen kan benytte slumpfiskeordning og leiefartøyordninger på lik linje med fartøy som ikke deltar i ordningen. Fiskarlaget mener at ordningen ikke kan være begrenset av gjeldende kvotetak i strukturkvoteordningen da det vil ekskludere mange aktører. Kvotetakene i ordningen settes 50 prosent høyere enn kvotetakene som følger av strukturkvoteordningen.

Dette gir følgende kvotetak:

- Torsketrål: 6 kvotefaktorer torsk, hyse og sei nord for 62° N
- Seitrål: 4,5 kvotefaktorer sei nord for 62° N, og 5,25 kvotefaktorer sei sør for 62° N
- Konvensjonelle havfiskefartøy: 7,5 kvotefaktorer torsk og hyse nord for 62° N, og 3 kvotefaktorer av sei nord for 62° N.

Ordningen må for seitrålernes vedkommende også omfatte torsk og hyse nord for 62° N.

Regulering i kystfiskeflåten

Regulering lukket gruppe kyst over 11 meter hjemmelslengde

Norges Fiskarlag tilrår at gruppekvotene fordeles som garanterte kvoter uten overregulering i alle lengdegruppene.

Norges Fiskarlag anmoder om at fartøy får tilgang til en midlertidig driftsordning der vilkårene i all hovedsak følger malen fra samfiskeordningen som eksisterer for fartøy under 11 meter hjemmelslengde. Det forutsettes videre at ordningen må gi minst like stor grad av fleksibilitet som den midlertidige driftsordningen for havfiskeflåten, og at ordningen heller ikke her skal begrenses av gjeldende kvotetak.

Regulering lukket gruppe kyst under 11 meter hjemmelslengde

Norges Fiskarlag tilrår at gruppekvoten fordeles som garanterte kvoter uten overregulering.

Stortinget vedtok en sammenslåingsordning for fartøy under 11 meter hjemmelslengde i forbindelse med av Meld. St. 7 (2023–2024) *Folk, fisk og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling*, jf. Innstilling 264 S (2023–2024). Innretningen på ordningen er på høring i forbindelse med reguleringsmøtet, og Fiskarlaget kommer med eget innspill i denne saken. Når vilkårene i sammenslåingsordning er kjent, mener Fiskarlaget det bør vurderes hvorvidt det også er nødvendig med en midlertidig driftsordning i denne fartøygruppen.

Åpen gruppe

Norges Fiskarlag anbefaler at gjeldende prinsipper med garanterte kvoter og maksimalkvoter videreføres. Fartøy- og maksimalkvotene bør reduseres noe som følge av lavere kvoteramme til neste år.

Norges Fiskarlag ser at de lave torskekvotene blir krevende for fartøy i åpen de neste årene. Fiskarlaget mener likevel at det ikke kan innføres en midlertidig driftsordning for fartøy i åpen gruppe, da dette utvilsomt vil aktivere mange passive fartøy og fritidsfiskere, og at dermed kvoteutnyttelsen øker betraktelig. Resultatet blir at kvotene på fartøynivå gjerne blir enda lavere. Dersom det innføres vilkår med aktivitetskrav, utløser dette behov for store ressurser til

saksbehandling og kontroll for flere tusen fartøy. Fartøygruppen har dessuten kommet noe styrket ut med høyere kvoteandel gjennom kvotemeldingen, og i tillegg er det trolig fremdeles grunnlag for frie reguleringer i fisket etter hyse og sei i fartøygruppen.

Ferskfiskordningen i lukket gruppe kyst

Norges Fiskarlag viser til at ferskfiskordningen har som målsetting å stimulere fiskeflåten til ferske leveranser i perioder med liten fiskeriaktivitet i torskesektoren, særlig om høsten. Ferskfiskordningen skal også legge til rette for økt utnyttelse av konvensjonelle gruppekvoter av andre hvitfiskarter enn torsk. Ferskfiskordningen skal videre også dekke behovet for bifangst av torsk i andre fiskerier.

Norges Fiskarlag mener avsatt kvantum til ferskfiskordningen bør justeres ned i størrelsesorden reduksjonen i nasjonal kvote på torsk til neste år. Oppstarten bør settes til 1. juli, ordningen må vare ut året og bonusprosenten justeres deretter. Avsetningen til ferskfiskordningen må tas av de respektive gruppekvoteene til fartøy i lukket og åpen gruppe.

I tillegg mener Norges Fiskarlag at det bare er produserbar fisk som skal utløse bonus i ferskfiskordningen. Dette innebærer at skater og andre ikke kommersielt interessante arter, skadd og undermåls fisk, ikke skal gi kvotebonus. Fiskarlaget finner grunn til å gjenta anmodningen fra i fjor om å begrense innblandingsgrunnlaget av sei i ferskfiskordningen til å omfatte én grunnkvote.

Kvotefleksibilitet mellom kvoteår og kvoteoverføring

Norges Fiskarlag viser til at Stortinget i 2020 gav tilslutning til forslaget i Kvotemelding 1.0 om å innføre kvotefleksibilitet på fartøynivå i hvitfisksektoren på linje med fleksibiliteten som er innført i pelagisk sektor.

Innføring av kvotefleksibilitet over året er oppfattet som positivt, men det er viktig at forutsetningen med kvotefleksibilitet begge veier snarest kommer på plass på fartøynivå. Innføring av slik kvotefleksibilitet i hvitfisksektoren må ikke ekskludere muligheten for å benytte slumpfiskordningen. Fiskarlaget vil derfor gjenta viktigheten av at det snarest ferdigstilles et kvoteregister som muliggjør kvotefleksibilitet på fartøynivå for hvitfisksektoren, og da starte med de fartøygrupper hvor det erfaringsmessig ikke benyttes overregulering og refordelinger. Om slik fleksibilitet ikke kan innføres, krever Fiskarlaget at gjeldende kvoteoverføringsordning videreføres i 2025.

Fiskarlaget tilrår at kvotefleksibilitet videreføres på gruppenivå slik som i innværende år, og presiserer at overfiske av gruppekvoter og avsetninger som tas fra «toppen» må gå til fratrekk fra neste års gruppekvote/avsetning.»

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Sverre Johansen

Synnøve Liabø

Kopi:
Nærings- og fiskeridepartementet
Landsstyret
Medlemslagene

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

